

A XXI. LESS NÁNDOR ORSZÁGOS

FÖLDRAJZVERSENY

ELSŐ FORDULÓJÁNAK FELADATLAPJA

II. KATEGÓRIA

Tudnivalók

- A feladatokat figyelmesen olvasd el!
- A megoldásokat a mellékelt értékelőlapon kell beadni.
- Az értékelőlapon az adatokat olvashatóan, NYOMTATOTT NAGYBETŰVEL töltsd ki!
- A feladatlapon javíthatsz, az értékelőlapon már NEM! A javított megoldásokat akkor sem fogadjuk el, ha jók!
- Tollal írd!
- Segédeszköz NEM használható!
- Az elérhető pontszám: 100 pont

Jó munkát!

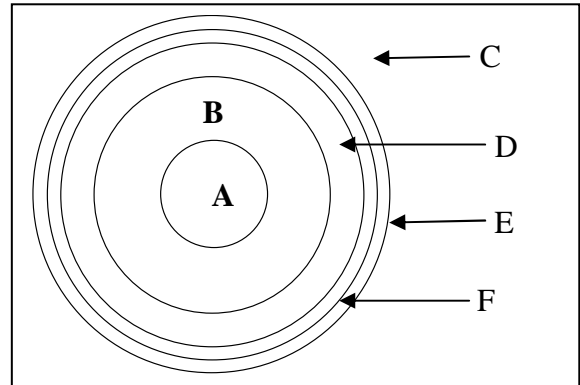
Less Nándor

Miskolc

2014. március 10.

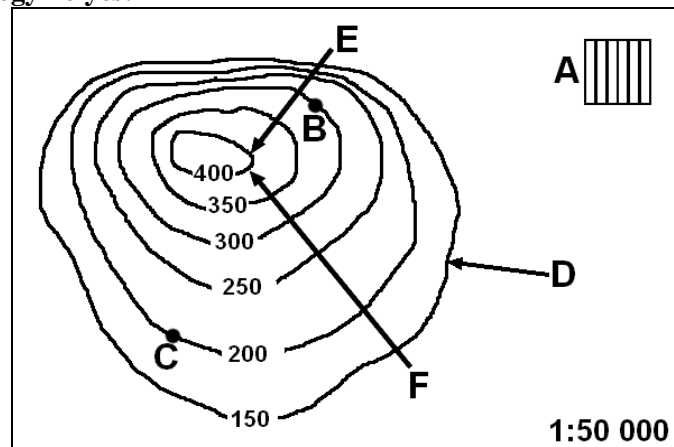
I. Ebben a feladatban az ábra részei és az állítások közötti összefüggéseket kell felismerni. Írd az ábra betűit az állítások számához!

1. Centrális mag.
2. Napkorona.
3. Röntgensugárzási zóna.
4. Fotoszféra.
5. Kromoszféra.
6. Magfúzió folyamata jellemzi.
7. A Nap légkörének legritkább része.
8. Legfeltűnőbb jelenségei a napfoltok.
9. Jellegzetes képződményei a protuberanciák.
10. Ez a réteg az energiát áramlással továbbítja.

10 pont

II. Tanulmányozd az alábbi térképrészletet és oldd meg a feladatokat! A kérdésekhez tartozó válaszok közül csak egy helyes!

1. Milyen távol van a valóságban egymástól a „B” és a „C” pont? (A térképen a távolság 5 cm.)
 - A. 250 m
 - B. 1 km
 - C. 2,5 km
 - D. 25 km
2. A „C” pont egy vízszintes területére december 22-én délben 16,5 fokos szögben érkeznek a napsugarak. Melyik szélességi körön fekszik a „C” pont?
 - A. d.sz. 23,5°
 - B. é.sz. 66,5°
 - C. d.sz. 50°
 - D. é.sz. 50°
3. A „B” pontban 4 óra 40 perccel később delel a Nap, mint Greenwich-ben. Melyik délkörön fekszik a „B” pont?
 - A. k.h. 50°
 - B. ny.h. 50°
 - C. ny.h. 70°
 - D. k.h. 70°

4. A fenti koordináták ismeretében dönts el, hogy hol lehet ez a terület!
 - A. Ukrajnában
 - B. Brazíliában
 - C. Kanadában
 - D. Ugandában

5. Milyen szögben látható a Sarkcsillag a „C” pontból?
 - A. 50°
 - B. 30°
 - C. 60°
 - D. nem látható

6. Mennyi a helyi ideje az „B” pontnak, ha hazánk egy pontjának (é.sz. 48° , k.h. 21°) helyi ideje 12 óra 25 perc?
 - A. 6 óra 21 perc
 - B. 18 óra 29 perc
 - C. 21 óra 19 perc
 - D. éjjel 1 óra 25 perc

7. Mennyi a „C” pont zónaideje, ha Greenwich-ben 11 óra?
 - A. 16 óra
 - B. 18 óra
 - C. 6 óra
 - D. 4 óra

8. Mennyi a relatív magassága a „B” pontnak a „C” ponthoz képest?
 - A. 250 m
 - B. 200 m
 - C. 150 m
 - D. 100 m

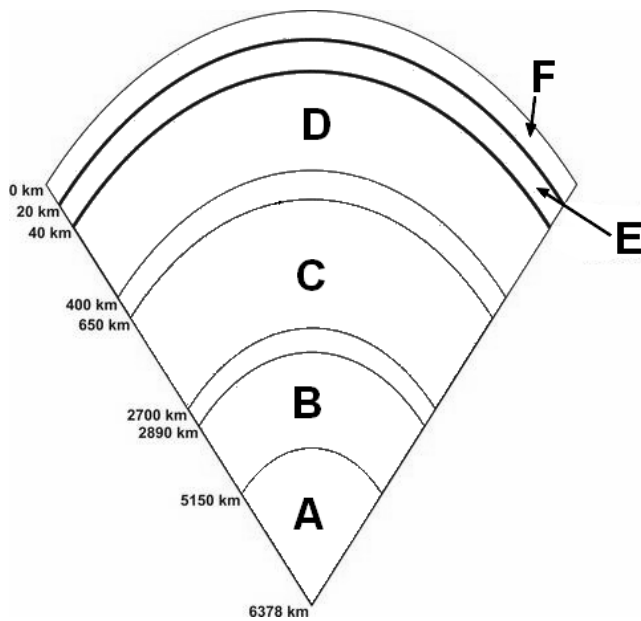
9. Mit bányásznak az „A” bányában?
 - A. barnakőszenet
 - B. feketekőszenet
 - C. bauxitot
 - D. mészkövet

10. Mi a neve a „D” vonalnak?
 - A. izoterma
 - B. izobár
 - C. szintvonal
 - D. izohiéta

11. Milyen méretarányú a térkép?
 - A. nagy méretarányú
 - B. közepes méretarányú
 - C. kis méretarányú

11 pont

III. Ismerd fel az ábra részeit!

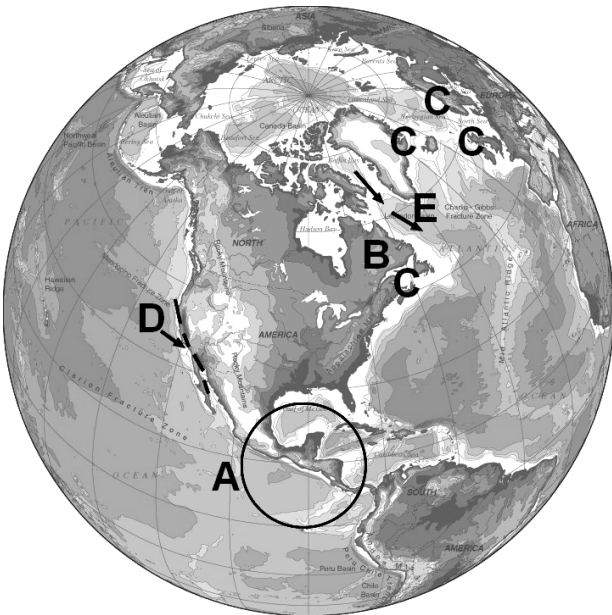

1. Felső határát Moho-felületnek nevezik.
2. Külső mag.
3. Bazaltos kéreg.
4. Ez a réteg az óceánok területén hiányzik.
5. Gránitos kéreg.
6. Belső mag.
7. Szilikátokban gazdag kéregrész.
8. Ennek az övnek része az asztenoszféra.
9. Felső részén a sűrűség majdnem kétszer akkora, mint a vele szomszédos gömbhøj alsó részén.
10. Felső része szilárd a litoszféra része, alsó része képlékeny.

10 pont

IV. A térkép tanulmányozása után válaszolj a kérdésekre!

1. Milyen ásványkincset bányásznak nagy mennyiségben a „B” helyen?.....
2. Milyen nagyszerkezeti képződmény tartalmazza ezt az ásványkincset?.....
3. Melyik *eonban* keletkezett ez a képződmény?.....
4. Mi a közös a „C” betűvel jelölt képződmények között a keletkezésük ideje és körülményei alapján?

5. Nevezd meg a „D” szerkezeti képződményt!
.....
6. Milyen lemeztectonikai folyamat játszódik le a képződmény mentén?
.....
7. Nevezd meg az „A” terület 2 vulkánját!
.....
8. Nevezd meg az „A” térségben található 3 kőzetlemezt!
.....
9. Nevezd meg az „E” tengeráramlást! Írd a neve után a típusát is!
..... típusa:.....

13 pont

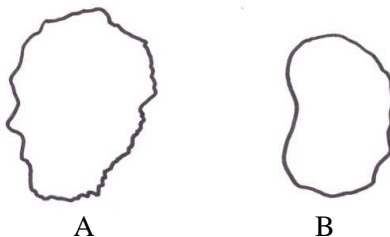
V. Mely hegységekre vonatkoznak az alábbi állítások? A helyes válasz betűjelét írd az állításhoz!

- A. Érchegység
- B. Kaukázus
- C. Közép-szibériai-fennsík
- D. Francia-középhegység
- E. egyikre sem vonatkozik

1. Kialakulásának fő időszaka a prekambrium volt.
2. Két óceáni kőzetlemez ütközésével keletkezett.
3. Keletről a Cseh-medence határolja.
4. Képződése, kiemelkedése a miocénban volt a legintenzívebb.
5. Az Eurázsiai- és az Afrikai-kőzetlemez ütközése hozta létre kevesebb mint 200 millió éve.
6. Az Eurázsiai-hegységrendszer tagja.
7. Őse az óidőben közeledett a Balti-pajzshoz, majd ekkor felgyűrődött és a magasba emelkedett az Európa és Ázsia határvonalának számító hegység.
8. Gyakori kőzete az andezit.
9. Ősmasszívumnak tekinthetjük.
10. Legmagasabb csúcsai meghaladják az 5000 métert.

10 pont**VI. Kétfajta homokot vizsgálunk. Az egyik típusú homok a Nyírségből, a másik típusú a Tisza mellől származik. Az ábrák tanulmányozása után válaszolj a kérdésekre!**

1. Hogyan kerül a homok a folyóba?.....
2. Hogyan kerül a homok a futóhomok területre?.....
-
3. Melyik ábra mutatja a koptatottabb homokot?.....
4. Melyik ábra jelöli a tiszai homokot?.....
5. Melyik ábra jelöli a nyírségi homokot?.....

5 pont**VII. Az alábbi táblázat adatainak felhasználásával oldd meg a feladatokat!**

Az Andok hegységet nyugatról tengerszint magasságában 25 °C-os levegő éri el, amelynek abszolút vízgőztartalma 13 g köbméterenként.

°C	-25	-15	-10	0	5	10	15	20	25	30	35
g/m ³	0,7	1,5	2	5	7	9	13	17	23	30	38

1. Hány méter magasban kezdődik a felhőképződés?.....
2. Milyen hőmérsékleten lesz a levegő telített?.....
3. Hány fokos lesz a levegő hőmérséklete a 4000 méter magas csúcson?.....
4. A hegység keleti oldalán 1000 méter magasságban hány fokos lesz a levegő?
.....

4 pont

VIII. Írd a gázok számát a megfelelő helyre!

Állandó gázok:.....

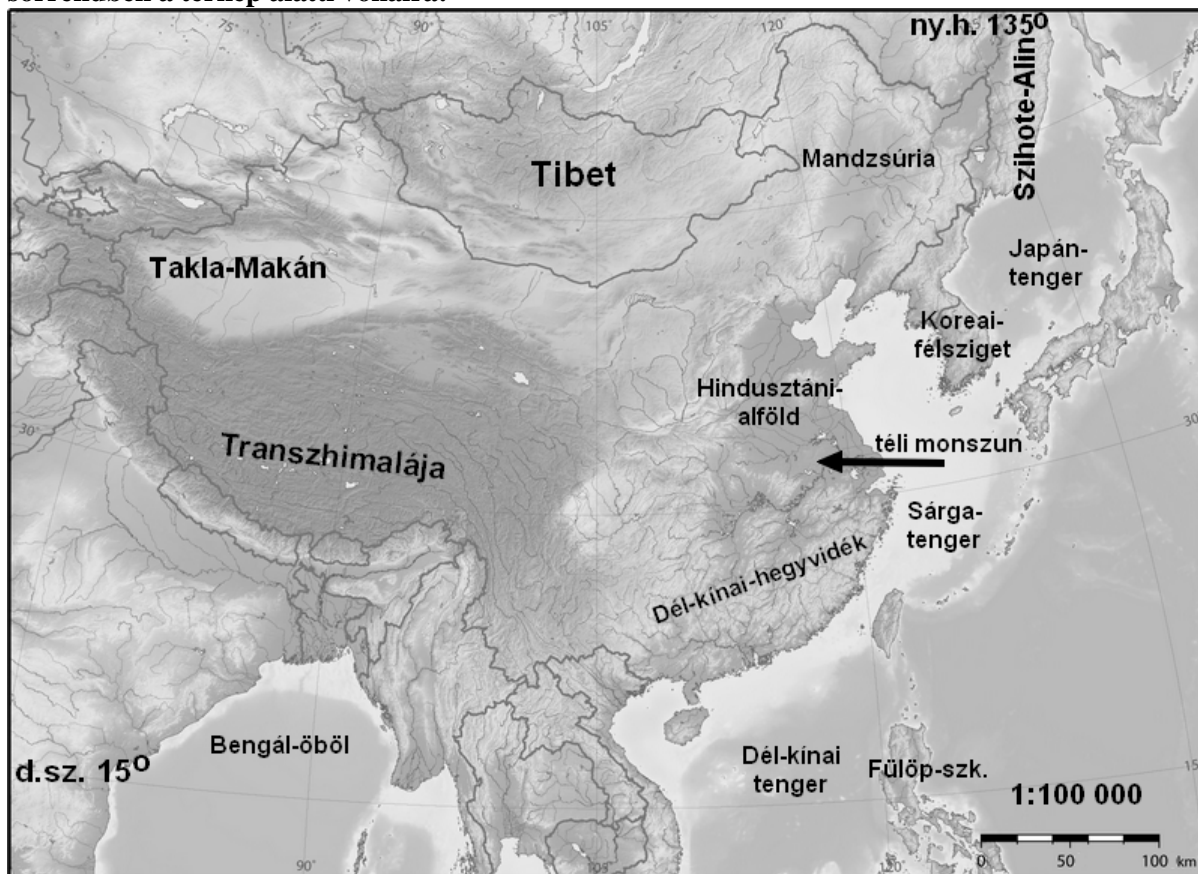
Változó gázok:.....

Erősen változó gázok:.....

1. CH₄, 2. H₂, 3. O₃, 4. CO₂, 5. H₂O, 6. He

6 pont

VIII. Sajnos az alábbi térkép 8 hibát tartalmaz. Keresd meg a hibákat és írd tetszőleges sorrendben a térkép alatti vonalra!

1.....	2.....
3.....	4.....
5.....	6.....
7.....	8.....

8 pont

X. Mely tengeráramlás-típusokra vonatkoznak az alábbi állítások?

- A. Humboldt-tengeráramlás
- B. Északi-Egyenlítői-áramlás
- C. Kaliforniai-áramlás
- D. Kuro-shio-áramlás
- E. egyikre sem vonatkozik

1. Meleg tengeráramlás, Alaszka partjainál pozitív hőmérsékleti anomáliát okoz.
2. Meleg csendes-óceáni áramlás, keletről nyugatra szállít vizet.
3. Hideg tengeráramlás, amely az Északi-Egyenlítői áramlás felé közeledik.

4. Hideg tengeráramlás, amely a Déli-Egyenlítői-áramlással egyesül.
5. A Mexikói-öbölbe érkezik.
6. Ettől az áramlástól északra található a hideg Oja-shio áramlás.
7. Szerepe van az Atacama-sivatag kialakulásában
8. A Golf-áramlásból alakul ki..

8 pont

XI. Oldd meg a keresztrejtvényt! Csak a fehér négyszögekbe írhatasz! A megoldást a vastaggal jelölt négyszögekbe írt betűk összeolvasásával kapod meg. Melyik országban található? Hogyan keletkezett?

																	1.	1. A Variszkuszi-hegységrendszer tagja a Skót-medencétől délre.
																	2.	2. Évszakosan irányt változtató, éghajlatot meghatározó szél.
																	3.	3. Röghegység Bulgária déli részén.
																	4.	4. Törmelékes üledékes kőzet, kötőanyaga lehet mész, kova, dolomit.
																	5.	5. Anyaga a firngyűjtőben halmozódik fel.
																	6.	6. Bázikus magmából keletkező vulkáni kiömlési kőzet.
																	7.	7. Az álló cseppkő neve.
																	8.	8. A Cserhát, a Mátra, a Börzsöny legjellemzőbb kőzete, nevét a Nazca-lemeztől keletre fekvő hegységről kapta.
																	9.	9. Lauráziából és Gondwanából állt.
																	10.	10. Ebben a korban Európa északi részét 1-3 km vastag jégtakaró borította.
																	11.	11. Ilyen felszínforma a Badacsony is.
																	12.	12. Ekkor alakult ki a Skandináv-hegység, Skócia északi része.

A képződmény neve:.....

Ország:.....

Keletkezésének módja:.....

15 pont